

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 13 Temmuz 2020
Sayı : 1385

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifimiz gerekçeleri ile birlikte ektedir.

Gereğini arz ederim. 08/07/2020

Ahmet Vehbi BAKIRLIOĞLU
Manisa Milletvekili

Av. Burcu KÖKSAL
Afyonkarahisar Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tah Komisyon	- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih : 14 Temmuz 2020	Esas No: 2/3035

Yazdırma
Tarih: 14.07.2020
Saat: 14:00
Sayfa: 1/1
Dosya Adı: 653058

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
14 Temmuz 2020
Nahiye.

TBMM
GENEL EVRAK
14 Temmuz 2020
No: 653058
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın Çalışma Hak ve Ödevine ilişkin 49.maddesi:“Devlet çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.” şeklindedir.

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna göre sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir.

TÜİK 2015 verilerine göre tarımda istihdam edilen kişi sayısı 4.842 bin kişi ve bunun yarısı kadınlardan oluşmaktadır.

Tarımdaki kadınlar üretim faaliyetlerinin büyük bir bölümünü küçük aile işletmelerinde ücretsiz aile işgücü olarak yerine getirmektedirler ve tarımda çalışan kadınların % 82'sini oluşturmaktadırlar. Sadece % 5'i kayıt içinde sosyal güvenlik sistemi kapsamındadır.

Ülkemizde kadın istihdamında tarım sektörü önemli bir paya olmasına rağmen tarımda çalışan kadınların çok büyük bir kısmı kayıt dışıdır.

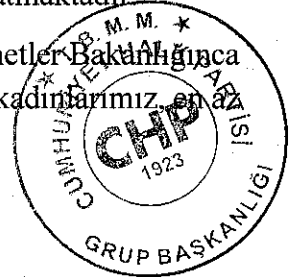
Tarım kesiminde kadınların yaptığı ev dışı iş kırsal yapılanma modelinde ev işinin bir uzantısı olarak görülmekte ve çoğunlukla ekonomik faaliyet sınıfına alınmamaktadır.

Gerek mülkiyet hakkı gerekse özellikle kırsalda aile reisinin erkek olması sebebiyle tarımsal üretimin her aşamasına aktif bir biçimde katılmalarına rağmen tarımda çalışan kadınlar sosyal güvenlik sisteminin dışında kalmaktadır. Bu durum kadınların sosyal güvenlik ve dolayısı ile gelecek güvencesinden yoksun olmasına neden olmaktadır.

Genç kadın çiftçilerimizin BAĞ-KUR primlerini ödeyemediklerini biliyoruz. Birçoğu ücretsiz aile işçisi. Kadınlarının emeklerinin bir karşılığı olmadığı gibi, sosyal güvenlik hakları ya yoktur ya da 'eşine veya babaya bağımlı' olarak bulunuyor. Kadınların görünmeyen emeğini görmek ve tanımak için, kadınların toplumsal, siyasal ve ekonomik hayata eşit katılımını sağlamak, tüm çiftçi kadınlarının sigortalanması ve emeklilik hakkına kavuşması sosyal devlet anlayışının bir gereği olarak sağlanmalıdır.

Çünkü tarım kesiminde sigortalı sayısının yarı yarıya düşmesi, özellikle kadın çalışanların sistem dışında kalması tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından olumsuzluk yaratmaktadır.

Bu kanun Teklifiyle; BAĞ-KUR prim borçları, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ödenerek, Sigortalı olmayan kırsal alanda ikamet eden ve 50 yaşını doldurmuş çiftçi kadınlarımız, en az 7200 gün borçlanarak emekli olmaya hak kazanırlar.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 5510 sayılı kanunun 4/B kapsamında değerdendirilen ve sigortalı olmayan kadınların prim borçları, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca ödenerek, Sigortalı olmayan, kırsal alanda ikamet eden ve 50 yaşını doldurmuş, çiftçi kadınlarımız, borçlanarak emekli olmaya hak kazanırlar.

Borçlanma talebinde bulunan kadın çiftçilerimize asgari günlük kazanç tutarı üzerinden hesaplanan borçların gün sayısı düzeyindeki primleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca Kuruma aktarılır ve bu aktarılan miktar sigortalının prim borcu miktarından düşülür.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 20- 4 üncü madde ile isteğe bağlı sigortalılık hükümleri ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında sigortalı olmayan, kendi sigortalılıklarından dolayı bu kanunlara göre gelir veya aylık almayan ve 18 yaşını doldurmuş olanlardan; tarım veya orman işlerinde süreksiz olarak çalışan kadınlar, örneği Kurumca hazırlanan ve Kurumca belirlenen ilgili muhtarlık, birlik, kuruluş, il veya ilçe tarım müdürlükleri tarafından usulüne uygun olarak düzenlenip onaylanmış belgeleri ile talepte bulundukları tarihten itibaren 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.

Bu madde kapsamındaki sigortalılık; 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi dâhil olmak üzere 4 üncü maddeye istinaden sigortalı olarak çalışmaya başlayanların çalışmaya başladıkları tarihten, sigortalılıklarını sona erdirmeye talebinde bulunanların talep tarihinden, prim borcu bulunanlardan talepte bulunanların primi ödenmiş son günden, gelir ya da aylık talebinde bulunanların aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihinden ve ölen sigortalının ölüm tarihinden itibaren sona erer.

Bu madde kapsamındaki sigortalıların 4 üncü madde kapsamında çalışmaları halinde, bu madde kapsamındaki sigortalılıkları sona erer. 4 üncü madde kapsamındaki çalışmanın sona ermesi halinde, bu madde kapsamındaki çalışmasının devam etmesi kaydıyla çalışmanın sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren bu madde kapsamındaki sigortalılıkları kendiliğinden başlar.

Tarım veya orman işlerinde süreksiz olarak çalışan kadınlar, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. Bunlar hakkında bu Kanunun kısa vadeli sigorta kolları bakımından yalnızca iş kazası ve meslek hastalığı sigortası, uzun vadeli sigorta kolları yönünden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.

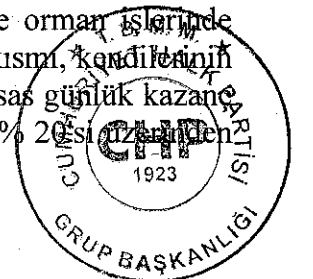
Bu madde hükümlerine tabi sigortalıların iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kollarından sağlanan yardımlardan yararlanabilmeleri için iş kazasının olduğu tarihten en az on gün önce tescil edilmiş olmaları ve sigortalılıklarının sona ermemiş olması, bu Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığından dolayı geçici iş göremezlik ödeneği ödenmesi veya sürekli iş göremezlik geliri ya da malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanabilmesi için prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şartı aranır. İş kazası ve meslek hastalığı halinde durum, kendilerince veya işverenlerince kolluk kuvvetlerine derhal, Kuruma da en geç üç iş günü içinde bildirilir.

Bu madde kapsamındaki sigortalılar, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt ve üst sınırı arasında olmak kaydıyla sigortalı tarafından belirlenen günlük kazancın otuz katının % 34,5'i oranında prim öderler. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, % 12,5'i genel sağlık sigortası, % 2'si iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası primidir.

Bu madde kapsamındaki sigortalıların primlerinin yılda bir veya birden fazla dönem halinde ödenmesini ve ödeme tarihlerini belirlemeye Kurum yetkilidir.

Bu madde kapsamındaki sigortalıların belirlenen günlük kazanca göre ödemekle yükümlü olduğu toplam prim miktarının asgari günlük kazanca göre hesaplanacak miktarı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından Kuruma aktarılır.

Bu madde kapsamında sigortalı olan kadınlar, sigortalı olmaksızın, tarım ve orman işlerinde çalışmış oldukları sürelerin 18 yaşının tamamlanmasından sonraki döneme ait olan kısmı, kendilerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazancın alt ve üst sınırları arasında olmak üzere, kendilerince belirlenecek günlük kazancın % 20'si üzerinden

hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılarak, borçlandırılan süreleri sigortalılıklarına sayılır.

Sigortalı tarafından borçlanma talebinin yapıldığı tarihten itibaren bir aylık sürenin sonunda borçlanma talebine konu olan prim ödeme gün sayısı kadar olan süre için asgari günlük kazanca göre hesaplanacak miktarı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından Kuruma aktarılır.

Bir ay içinde ödenmeyen borçlanmalar için ise yeni başvuru şartı aranır. Primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz. Borçlanma sürelerinin ne şekilde belgeleneceğini belirlemeye Kurum yetkilidir.

Bu madde kapsamındaki sigortalı sayılanlar için yaşlılık almaya hak kazanma açısından bu kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirlenen prim gün sayısı şartı 7200 gün olarak uygulanır.

Bu maddeye göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür. Sigortalılık borçlanması ile aylık bağlanmasına hak kazanılması durumunda, ilgililere borcun ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır.

Borçlanılan süreler, uzun vadeli sigorta ve genel sağlık sigortası bakımından; 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

Bu madde kapsamındaki sigortalılar ile ilgili olarak bu maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun Hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

